

Dr. Kolláth György

Vészjósló hangulata van József Attila 1932-ben írt, „A hetedik” című versének. Mind az öt versszak rettenetes víziót vázol, majd ezzel zárul: A hetedik te magad légy. Talán erőszakolt a párhuzam, mégis a hangulat és a strófában szereplő szám sportbeli asszociációt kínál. A költségvetési megszorítások után, kevéssel az athéni olimpia előtt segélykiáltás, sőt szitkozódás hallatszik a sport háttországából, miközben a fű alatt, 2004. március

13-án hatályba lépett immár a 3. sporttörvény. Senkivel sem találkoztam, aki bármi jót várna ettől a törvénytől. Még aki alkotta, az is cinikusan leszólta a minap. Egyedül a sorban harmadik (!) sportminiszter mondott róla egy rádióműsorban 4-5 kerek - illúziót semmiképp nem keltő - mondatot. Jelezte: a mindenki sportját ne ebben a törvényben keressék, ám jön az egycsatornás finanszírozás, melyben majd az összes érintett nyíltan, demokratikusan megvitátja, mire mennyi pénz jusson. (Következésképpen elhárított magától minden felelősséget. Erre rímel a bíráló, hogy akkor pedig miért van egyáltalán sportminisztérium.)

Hovatovább, törvény lesz még negyedik vagy akár hetedik is, csak sport nem(igen) lesz már hozzá. Másutt nem úznak sportot a törvénykezésből, hanem a pályán dőlnek meg csúcsok, születnek igazi sikerek. Minálunk sporthír az, nincs pénz az egyesületeknél, akár egész szövetségek juthatnak csődbe. Ilyen az is, hogy hiába lesz új székház, ha ott a négyszer magasabb bérleti díjat sokan nem tudják kifizetni. Hazai sport-info, hogy az emberöltőnyi vagyonkezelés az „egy forintért megmondom” szlogenje szerint alakul. Világos koncepció, fejlesztési stratégia, XXI. századi jövőkép ugyanis nem társul hozzá, az állam egyszerűen kihátrál a létesítmény-vagyonából. Ez így a cserbenhagyás privilegizált esete. Kínosan csengett le a mi kis Formula 1-ünk is, egyelőre Baumgartner Zsoltra másodperceket ver mindenki. Jelzés értékű, hogy egyetlen döntősünk sem volt a nálunk rendezett fedett-pályás atlétikai vebén. Hasonlóképpen: a legjobb esetben fiatalító csodaszerből lesz a Fradinak pénze, addig érik be pénzt helyettesítő papírokkal. Sebaj, gyógyír lesz mindenre, ha 8 év múlva bárkivel koprodukcióban foci-ebét rendezhetünk. Verbális mutatvány, közönyös szójáték megy valódi kunsztok helyett. Megújulásnak nyoma sincs, megmerevedtek a frontok, tíz körömmel kapaszkodik a székébe (mind)az, aki a sok kudarc tetején dirigál, neki még így is jó. Papírforma és alibijáték mindenütt, most már a Magyar Közlönyben is (2004. évi I. törvény a sportról).

Temetni értelmetlen volna, dicsérni nemigen lehet az új sporttörvényt. Nyitányára felhívni a figyelmet két dologgal szeretném. Aligha van még a sporton kívül egy másik szó is, mely a világon minden nyelven, kb.6 milliárd ember számára ugyanazt jelentené. Mégis, ma már ez az egy kifejezés nagyonis összetett tartalmat takar. Sport ugyanis a profik látvány-küzdelme (pl. Bajnokok Ligája, tenis Grand Prix, de normális esetben az volna a hazai foci NB I. is). Európában mindez magas minőségű, piacképes verseny-kategória, benne a pénzt osztó állam jelenléte nemkívánatos. A testkultúra másik szintje a magyarok számára roppant fontos, hagyományos sikersportágaink top-sportja: a vívástól mondjuk a kajak-kenuig. Ez, bizonyos szponzorációja ellenére nem megélhetési kategória, ezért – ha kell az olimpiai és vb-arany, akkor - az állam közérdekből, kiemelten támogassa legjobbainkat. Megérdemlik. A harmadik zóna a teljes amatőr verseny-rendszer: az NB I. az OBI, tehát az, hogy 2-300 ezer fő rendszeresen edz és versenyez. Ez a sport még egy jó darabig nem tud önfenntartó lenni, ezért közérdekű támogatása helyi és országos közfinanszírozásból elengedhetetlen. A negyedik szint volna a „mindenki sportja”, amit régen tömegsportnak hívtak, ma zömmel szabadidős testedzésnek titulálnak. Itt már nem szükséges a közvetlen állami jelenlét, de a közvetett segítség elkel: az állam teremtsen olyan közgazdasági, társadalmi és más környezetet, amelyben a rendszeres testedzést a polgárok nem tíz, hanem harminc-negyven százaléka végzi, és meg is engedheti magának. Végül, ide tartoznék a gyermekek és

Cím
A negyedik te magad légy

Dátum
2004.03.14.

Dr. Kolláth György

az utánpótlás sportja, mindennapi testnevelése, amely a legjelentősebb állami elkötelezettséget és forrásokat igényelné. Gondolják, hogy ilyen korszerű és differenciált kép bontakozik ki a törvényben a magyar sportról? Dehogyan! Jön ehelyett valami ködös egycsatornás finanszírozás rémálma, mely a gyakorlatban kényelmes a központnak, tervezési leosztásokat sejtet, miközben a civil-világ mindenütt vegyes forrásokból kuporgatja össze léte obulusait. Nem csak a pénz (lesz) kevés, hibás maga a szisztéma is.

Ugyanez mondható el a Nemzet Sportolója kitüntető címről. Megismétlődhet ugyanaz a botrány, ami az edzőknek járó olimpiai járadék kapcsán megesett. Nagyszerű dolog, hogy a színészek mintájára a sportolók is rangos elismerést kaphatnak. Azon két fő egyike voltam, aki ezt még 2001-ben kitalálta, programba foglalta. Kezdetől óva intettünk mindenkit, nehogy „tornából felmentett” attitűddel lássanak a szabályozáshoz. Mégis, így lett. Egy színész nyolcvan évesen is a színpadon játszhat. Egy sportoló ellenben tinédzserként már többszörös olimpiai bajnokká válhat, viszont harminc éves korára esetleg kiég, megsérül, szakmát szerez, gyermekeket szül, egyetemet végez, abbahagyja. 60 betöltött életévhez kötni a nagy elismerést durva tévedés, az pedig vitákra okot adó lózung, hogy vajon ki az, aki még „aktív sportpályafutását követően is fontos szerepet töltött be a magyar sportéletben”. Politikai szerepre (is) tetszetek gondolni? Ráadásul – szemben a színészettel – a sportban nem csak szólok akad, hanem kizárólag csapatban kivívható siker (pl. póló, kézilabda) is. Ezeknél a viszály almája, ha nincsen külön kategória a team egésze javára. Már keringenek nevek a bulvársajtóban: kinek jó ez a rendszer, kiket rekeszt ki. Más se kell, mint Athén előtt ezzel megmérgezni a légkört.

Nagyon ránk férne már egy (negyedik) modern, sportbarát, ahhoz értő jogi és állami berendezkedés.